

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma

Daddalunna Dikkote Latishshi Biiro

Simmintote Shiqonna Dikki’rate Biddissa Kiir 3/2013

Simmintote faabrikubba addi addi korkaatinni wo’ma wolqanni simmintote loosa hoogatenni hasattotenna shiqote mereero xe’ne nooha ikkasinni,

Simmintote faabrikunni kayinse baalante qooxeessubbara tuqinsanni amanyooti seerimale daddalaanonni amadamate korkaatinni luphiima waagu lexxo kalaqantinoha ikkasinni,

Qoqqowinkera simmintote beekkanno gade gaammoonni beehaano qoqqowinke qooda faabrikunni kayissannonna baalante qoqqowinke qooxeessubbara iillitanno assatenni simmintote tuqishshanna waagu taalchimma buuxisiisa dandiinanni amanyooti diriirsa hasiissinohura,

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Daddalunna Dikkote Latishshi Biir jeeфизиisaano bissa uurrisate, biilloonyenna loosu qeecha murate fulino lallawi kiir 3/2012 quwa 14 (I) 7 nna 10 iima uynoonise biilloonyi kaiminni konne biddissa fushshitino.

GAFA MITE

Xaphooma Woro

1. Harancho Umo

Konne biddissa “Simmintote Shiqonna Dikki’rate Biddissa Kiir 3/2013” yine xawisa dandiinanni.

2. Tiro

Qaalu horosi garinni wole tiro aannoha ikka hoogiro konni biddissi giddo:

1. “Mootimma” yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimmaati.
2. “Biirro” yaa Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Daddalunna Dikkote Latishshi Biirrooti.
3. “Hajo La’anno Bisi” yaa deerru deerrunku noo daddalonna dikko massagate lallawunni biilloonnye uynoonni bisooti.
4. “Biddishsha” yaa Hawaasi Quchumi Gashshooti Daddalunna Dikkote Latishshi hattono albillitte uurriranno Zoonete tantanora daddalunna dikkote latishshi loossa massaganno kilaasitere hanqafannoho.
5. “Faabirika” yaa horosi garinni simminto loosanno faabirikaati.
6. “Beehaano” yaa Daddalu Borreessishshinna Fajjo Lallawi Kiirro 980/2008 garinni simminto batinyunni hirate fajjo afidhinore ikkite qoqqowinkera simminto beehate gaamante diriirsinoonni amanyooti garinni cherchaare daddalaanoranna wole fajjinoonni horaameeyyera hirtannoreeti.
7. “Daddalaano” yaa simminto woy ijaarsu uduunne mittu mittunni woy konni biddissinni worroonni bikkinni hirtanno daddalaanooti.
8. “Irkote Borro” yaa cherchaare daddalaano beehaanotewiinni hidhitino simminto worroonni amanyootinni calla hiransa buuxisatenna aantanno doycha simminto kayissanno gede sekiteretenni uynanni woy wole ijaarsu loosi noonsa mootimmaate, mootimmaweelo uurrinshara woy hallanyaho uynanni irkote borrooti.
9. “Dikki’ra” yaa simminto hiratenna hidhate ha’rinshooti.
10. “Mancho” yaa kalaqamu mancho hattono seerunni mannimmate qoosso uynoonni uurrinshaati.

3. Koo-teemmate Xawishsha

Konni biddissi giddo mitte koo-teemmanni xawinsoonnihu wole koo-teemmanno amadannoho.

4. Jeefishshi Mami-geeshsha

Kuni biddissi Sidaamu Dagoomu Qoqqowi giddo simmintote shiqishonna dikki'rate beeqqitanonna illaalisanno bissa aana jeefishshu heeranosi.

GAFA LAME

Gadachishshanno Hajubba

5. Beehaanote Gadacho

Simmintote beehaanora:

1. Handaarahi beehaanchimmate haaroonsinoonni daddalu fajjo amadate,
2. Qoqqowunni sinu loosu base daddalu fajjo amadate,
3. Qoqqowu giddo afantino loosunna simminto worranni base afi'rate,
4. Faabirikunni qoqqowoho gaammoonni bikka barru barrunkunni kaysa woy barru barrunni gaammoonni bikki hoogiro qoqqowu hasatto bikkinni simminto kaysate,
5. Biiru woy hajo la'anno bisi beekkanno bikka mura hoogiro, qoqqowu giddo gaammoonni qooxeessiranna waaxo kalanqoonni daddalaano ledi balaxotenni sheemaate e'e taalchimma agarino garinni beehate,
6. Biiru woy hajo la'anno bisi simminto hidhitanno gedde irkote borro borreessinonsa mootimmate woy mootimmaame ikkitinokki uurrinsha woy hallanyu ijaarsi'raanora borreessinoonni bikkinni hirate,
7. Barru barrunninna lamalatenni faabirikunni ka'ino simmintonna beekkino simminto bikkanna beenkoonni horaameessi ayimma leellishshanno tittirshu rippoorre biirontenna hajo la'anno bisira shiqishate,
8. Biirontenni woy hajo la'anno bisinni ha'runso, irkotenna qorqorshaho fultanno ogeeyye ledi halame loosatenna hasiissanno taje shiqishate,
9. Handaarru gumaamimmara biiru woyyeessitannonna soorritanno ha'rinsho ha'runse loosate,
10. Dikki'rate amanyoote gufissanno woy konni biddissi ledi kiphantanno assootubba loosaa hoogate gadacho noonsa.

6. Daddalaanote Gadacho

Simmintote daddalaanora:

1. Fulanno yannate xawishshi garinni hasiissanno ikkito wonshatenni gaammoonni simminto yannatenni hidhe kaysatenni balaxotenni borreessiisino magaaziinera woy hiranno basera masse dirrisate,
2. Simminto hiranno woyte hirote xawishshi taje (darrasanya) aate,
3. Hajo la'anno bisinni baxxitino hajajo hoogguro tantanote gobbaaydinni dayno horaameessira hira hoogate hattono mittu horaameessira mitte yannanni lamalu kuntaali aleenni hira hoogate,
4. Ijaarshu fajjo nookki manchira simminto hira hoogate,
5. Biirotenni woy hajo la'anno bisinni ha'runso, irkotenna qorqorshaho fultanno ogeeyye ledole halame loosatenna hasiissanno taje shiqishate,
6. Handaarru gumaammimara biiro woyyeessitannonna soorritanno ha'rinsho ha'runse loosate,
7. Dikki'rate amanyoote gufissanno woy konni biddissi ledole kiphantanno assootubba loosa hoogate gadacho noonsa.

GAFA SASE

Birote, Quchumunna Woradu Daddalo Massagote Biilloonnye Uynoonni Bisinna Wole **Hajo La'anno Bissa Massagote Qeecha**

7. Birote Qeecha

Birote:

1. Simmintote shiqonna tuqishsha woyyeessitanno qaafole adhatenna xaaddanno mitiimma tirate,
2. Simmintote beehaannonna daddalaano seeru halaalaanchimma buuxate,
3. Qoqqowoho simminto shiqishate gaammoonni beehaano eeliidi tantanonni filloonna daddalaano ledole waaxo kalaqama buuxate,
4. Beehaannonna daddalaano worroonna tuqishshu amanyoote ha'runsile loosansa aliidimmatenni buuxate,
5. Simminto baalante qoqqowu qooxeessubbara taalchimmatenni iillase buuxatenna xe'ne leeltanno qooxeessubba ha'runse tuqishshu taalanno gedole assate,

6. Hasiise leelliro mitte mittente tantanora beenkanni simminto bikka murate,
7. Simmintote dikki'ra beeqqaanonna hajo la'annonsa bissa jeefishshu rippoorte shiqishshanno forme qixxeesse tuqisate,
8. Tuqishshu amanyoote gufisanno garinni loossanno beehaano, daddalaanonna wole bissa aana gashshootu qaafo adhatenna seeru qaafo adhisiisate qeechi noose.

8. Quchumunna Woradu Daddalo Massagate Biilloonye Uynoonni Bisi Qeecha

Quchumunna woradu deerrinni daddallunna dikkote hajubba massagate biilloonyi noonsa bissa:

1. Beehaanote ledo waaxo kalanqanni daddalaano halaalaanchimmansa buuxatenni file shiqishate,
2. Waaxo kalanqeenna simminto kayissanno daddalaano kayissino simminto massite iillishansanna worroonni amanyootinni calla hiransa ha'runso assatenna birote yanna yannatenni rippoorte shiqishate,
3. Tuqishshunna dikki'rate amanyoote gufisanno assooti giddo beeqqaano ikkitino daddalaanonna wole bissa ha'runsate, gashshootu qaafo adhatenna seeru qaafo adhisiisate,
4. Konni quwira cinaancho quwa 1 aana xawinsoonni daddalaano filate horoonsi'nanni bikaanchi:
 - a) Simminto woy ijaarsu uduunne mittu mittunni daddalate (diroho haaroonsinoonni) fajjo noosiha,
 - b) Lexxote hornyi taakise (VATete) borreessamaancho ikkinoha,
 - c) Qarqaraho teesaancho ikkinoha,
 - d) Kunni cinaanchu quwi fidale 'c' ra woronnihu noo gedeenni hee'reenanni qarqaraho ilaminoha ikkirono filanni yannara teesaanchimmasi wolu qooxeessira ikkinohu heewote shiqa didandaanno,
 - e) Umisi magaaziinenna hiranno base noosiha,
 - f) Shiqqino daddalaano mereerinni luphi yiino loosu womaashsha afi'rinoha,
 - g) Konni cinaanchu quwi fidale 'f' ra woroonniha buunxannihu sasu agani albaanni baankete akkaawuntessira noo womaashsha leellishshanno isteetimeente shiqishinota la"atenniiti,

- h) Dooramiha ikkiro tantanote daddalo massagate biilloonnye uynoonni bisinna beehaanote ledi sheemaate e'e loosate fajjaameessa ikkinoha,
- i) Konni cinaanchu quwi fidale 'a' kayise 'h' geeshsha worroonni bikaano wonshanno daddalaanchi nookki tantanora roso guddi loosu afidhinokki wedelli maamarunni tantanante loossanno injo hajo la'anno bisi ledi halamme kalaqa dandiinanni.
- j) Konni cinaanchu quwi fidale 'I' worroonni wo'naalshi guma abba hoogasi hajo la'anno bisi shiqishiro biiro wolu garinni gumultara dandiitanno.

- 5. Mitte mittente tantanora uynoonni daddalaanote qeechi konni biddissi badheenni amadisiinsoonni garinni ikkanno.

9. Quchumu Latishshinna Minnate Sekitere Qeecha

Quchumu latishshinna minnate sekiterera:

- 1. Jajjabba mootimmate pirojekitubbara hasiissanno simminto faabirikunni kaysate kaayyo horoonsi'rate injo kalaqate,
- 2. Qoqqowu giddo luphiima dagoomittenna miinjette horo afi'rino addi addi ijaarsira shiqqanno simmintote xa'mo halaalaanchimma buuxe irkote borro aate,
- 3. Irkote borro borreessiteenna uynoonni simminto ragunni loosu aana hosase ha'runse buuxate qeechi noose.
- 4. Konni quwi cinaanchu quwi 1-3 geeshsha worroonnihi noowa hee'reenna gallanni mine ijaarsi'rate dagganno simmintote xa'mora irkote borro diuytanno.

10. Doogote Latishshinna Hodhishshu Sekitere Qeecha

Doogote latishshinna hodhishshu sekiterera:

- 1. Jajjabba dooggaranna buussara simminto faabirikunni kaysate kaayyo horoonsi'rate,
- 2. Shiimmaadda loossa ikkituro calla halaalaanchimma buuxanni irko borreessate,
- 3. Irkote borro borreessiteenna uynoonni simminto ragunni loosu aana hosase ha'runse buuxate qeechi noose.

11. Loosu Kaayyo Kalaqate, Industiretenna Interpirayzete Sekitere Qeecha

Loosu Kaayyo Kalaqate, Industiretenna Interpirayzete Sekiterera:

1. Loosu kalaqqanno interpirayzooti uurrinshunni hasidhanno simminto bikka buuxo asse badate,
2. Shiqqanno simmintote xa'mo halaalaanchimma buuxe irkote borro aatenna
3. Irkote borro borreessiteenna uynoonni simminto ragunni loosu aana hosase ha'runse buuxate qeechi noose.

GAFA SHOOLE

Addi Addi Woro

12. Hoolloonna Assoote

Konni woroonni xawinsoonnire assa hoolloonte:

1. Simmintote beehaano gaammoonni qoodi woy wolqate woroonni kaysa,
2. Simminto beehate woy tuqisate diriirsinoonni amanyooti gobbaanni loosu,
3. Taalchu tuqishshi hee'rannokki gedde assa,
4. Handaaru daddalu fajjo nookkiha simmintote daddali giddu beeqqaancho ikka,
5. Simminto maaxa, duuna, seerimale doogonni tuqisa,
6. Seerimale waagu ledi assa,
7. Fiixoomitte woy wole horo kaima asse simminto daddala,
8. Simmintote shiqonna tuqishsha gufisa,
9. Birote woy hajo la'anno bisinni lekkisantino qorqoraano ledi halame loosu hooga,
10. Qorqoraano so'risiisate woy dogate loosu loosu,
11. Handaarahi co'ichu tii'ira gobbaanni higinu assoote assa woy togoo assooti giddu beeqqaancho ikka,
12. Konni biddissi ledi kiphamanno assoote assa woy togoo assooti giddu beeqqaancho ikka.

13. Adhinanni Qaafa

1. Konne biddissa ayirrisinokki garinni simminto dikkidhannori aana deerru deerrunku noo daddalunna dikkote latishshi sekitere woy seerunni qaafa adhate fajjinoonni bissa

daddalu borronna fajjo lallawi kiirro 980/2008 fajjitannonna wole haja la'anno seerubba garinni gashshootunna seeru qaafo adha dandiitanno.

2. Adhinoonnita gashshootu qaafo adhinoonnisi manchira borrotenni aa attono birote affinotenni egensiisa hasiissanno.

14. Koffeenya Shiqishi'ra Lainohunni

1. Adhinoonni gashshootu qaafonni koffi yinohu hajosi sasu loosu barri giddo balaxe qaafo adhinosi bisira borrotenni shiqishi'ra noosi.
2. Koffeenya haa'rino biddishshi woy borro mini sooreessi adhinoonni qaafo kaajjishasi woy kaysasi sasu loosu barri giddo egensiisa noosi.
3. Eeliidi daddalo massagate biilloonye uynoonni bisi sooreessi gumulonni woy dawaronni koffi yiro sasu loosu barri giddo koffeenyasi birote borrotenni shiqishi'ra dandaanno.
4. Birote sooreessi shiqino koffeenyira ontu loosu barri giddo adhinoonni qaafo kaajjishasi woy kaysasi borrotenni qola noosi.
5. Birote sooreessi gumulonni koffeenyu galisiro hajosi la''ate biilloonyu noosi yoo minira shiqishi'ra dandaanno.

15. Halamate Gadacho

Biddissu gumaamu garinni loosu aana hosanno gedde haja la'annonsa bissa halamate gadadacho noonsa.

16. Biddissu Loosu Aana Hosanno Yanna

Kuni biddissi Dotteessa 28/2013 M.D. hanafe loosu aana hosanno.

Hawaasa, Dotteessa 28, 2013 M.D.

Fiqaadu Phawuloos (Ka/profesere)

Sidaamu Dagoomu Qoqqowi Mootimma Daddalunna Dikkote Latishshi Biiro Sooreessa